

IN GESPREK OVER

Hoe staat het met de voortgang in de versterkingsoperatie? Wat betekent de parlementaire enquête gaswinning Groningen voor bewoners van het gaswinningsgebied? En welk toekomstperspectief is er voor Groningen? Terwijl in Den Haag premier Mark Rutte door de parlementaire enquête commissie bevestigd wordt, trapt Rika Pot (voormalig burgemeester aardbevingsgebied) het Kenniscongres af met brede blik op het gasdossier aan de hand van deze vragen. In een gesprek met drie gasten, ontstaat zo een beeld van de stand van zaken in het gasdossier.

De drie gasten die aanschuiven, zijn vanuit zeer verschillende hoeken betrokken bij het gasdossier. Regina Bouius-Riemersma is sinds 1 september Algemeen directeur bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Suzan Wierenga is directeur van KUUB, een bureau gespecialiseerd in bewoners- en procesbegeleiding in de versterking. Merel Jonkheid vertegenwoordigt als woordvoerder van de Groninger Bodem Beweging de bewoners in het gebied.

Wel bewustwording, geen voortgang

Hoewel de gasten verschillende rollen hebben in de versterkingsoperatie, zijn ze het over de voortgang van de versterking opvallend eens: er is de afgelopen jaren te weinig voortgang geboekt. Dat komt deels door beleidsveranderingen die steeds weer voor vertraging zorgden. Het resultaat is dat veel bewoners al jarenlang wachten op duidelijkheid omtrent de versterking van hun woning.

Tien jaar na Huizinge, zo ziet Merel Jonkheid, lijken meer mensen, zowel in de regio als in Den Haag, doordrongen van de problemen die er spelen. De bewustwording van de problemen heeft zich echter niet vertaald in daadkracht. Van voortgang, zo ziet ze, is maar zeer beperkt sprake. Er komen bij de Groninger Bodem Beweging nog altijd veel verhalen binnen van bewoners die jarenlang wachten, soms jarenlang procederen en vaak dagelijks met vuistdikke dossiers bezig zijn.

Regina Bouius-Riemersma wijt het gebrek aan voortgang vooral aan het niet op gang komen

voortgang, vertraging en verantwoordelijkheid

van de versterkingsoperatie door steeds nieuwe beleidswijzigingen. Zij benadrukt daarom ook: ze is niet van plan wéér grote veranderingen bij de NCG door te voeren. Wel verbeteren, maar niet veranderen. Merel Jonkheid blijft sceptisch: het gepraat over de aanpak blijft zo bestaan en juist dat lijkt de uitvoering ervan te belemmeren.

Suzan Wierenga heeft vaak bij bewoners aan tafel gezeten en ziet dat het gebrek aan voortgang en de jarenlange onzekerheid hen opbreekt. Een realistische en heldere planning, stelt ze, is belangrijker dan vage beloften over snelheid. Zonder concrete vooruitzichten verliezen bewoners de regie over hun eigen leven. Er zijn zorgen over bewoners die murw zijn geworden en niet meer aan de bel (kunnen) trekken als het mis dreigt te lopen. Er zijn te weinig professionals in het gebied die zich hierop kunnen richten om deze hele groep goed in beeld te houden. Daarnaast is het de vraag of zij in staat zouden zijn de problemen, die zich over vele jaren hebben opgebouwd, weg te kunnen nemen.

Voor de NCG betekent dit dat er vooral aan de voorkant van het proces verbeteringen moeten worden doorgevoerd. Goede gesprekken met en informatie voor bewoners zijn hier onderdeel van. Volgens Regina Bouius-Riemersma werkt de NCG hier hard aan, maar is het ook lastig voor de organisatie omdat de veranderingen niet direct zichtbaar zijn in de cijfers waarop de voortgang van versterkingsoperatie beoordeeld wordt. Gezien de relatieve eensgezindheid tussen de sprekers over het gebrek aan voortgang, zal het de komende maanden spannend worden: lukt het de NCG onder de nieuwe directeur om, bijvoorbeeld met de Dorpenaanpak, op korte termijn verbeteringen door te voeren die de ervaring van bewoners ten goede komen?

Nog steeds niemand verantwoordelijk?

De impact van beleid op de bewoners van Groningen is sinds de ontdekking van het Groningenveld voortdurend te weinig meegenomen in de besluitvorming. De sprekers zijn het erover eens dat dit

ontluisterende beeld duidelijk in de verhooren in het kader van de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen naar voren komt. Het geldt bovendien ook voor de huidige aanpak van de problematiek. Hoewel de bedoelingen misschien goed waren, zegt Regina Bouius-Riemersma, was er zelden voldoende inzicht in de praktische gevolgen van beslissingen.

Merel Jonkheid ziet dat het ook nu nog te vaak onduidelijk blijft wie de regie heeft over de gaswinning en de aanpak van de gaswinningsproblematiek. Zoals de oliebedrijven en de Rijksoverheid naar elkaar wijzen, bijvoorbeeld waar het gaat om beslissingen over de hoeveelheid gewonnen gas, zo wijzen Rijksoverheid, gemeenten, het IMG en de NCG naar elkaar als het gaat om verantwoordelijkheid en regie met betrekking tot versterken en schadeherstel. Tegen deze achtergrond vraagt ze zich af: komt de vraag van de parlementaire enquêtecommissie naar verantwoordelijkheid niet te vroeg als daarover in het dossier nog volop gesteggeld wordt?

Hoe nu verder?

Van hevige onenigheid tussen de sprekers op het podium was geen sprake. Vanuit de zaal kwamen er nog wel enkele kritische vragen. Als er al jaren te weinig voortgang wordt geboekt door de NCG, is het dan geen tijd om de NCG op te heffen? En waarom kan er na jarenlange beloften van maatwerk niet breder worden gekeken naar de

woonwensen van bewoners in de versterkingsoperatie? Voor het opheffen van de NCG lijkt onder de gesprekspartners weinig animo: ze richten zich liever op het verbeteren van het huidige systeem dan het wederom grootscheeps veranderen ervan.

Of er in de aanpak van de NCG ruimte zal komen om breder te kijken dan de fysieke veiligheid van bewoners is nog maar de vraag. Hoewel dit nadrukkelijk de wens is vanuit de gemeenschap, zegt

Suzan Wierenga dat dit niet zomaar past in de huidige processen en dat dit integreren ook weer tot vertraging zou kunnen leiden. Ze suggereert dat gesprekken hierover parallel zouden kunnen lopen aan het proces van versterking of sloop-nieuwbouw. Ook Regina Bouius-Riemersma is terughoudend. Ze ziet voor nu voor de NCG vooral een taak in het bieden

van perspectief en duidelijkheid, waarbij ook de grenzen van wat mogelijk is helder worden aangegeven. Tegelijkertijd zegt ze ook: we moeten een gesprek voeren over wat veiligheid is. Hiermee lijkt ze te suggereren dat ook zij ziet dat de huidige focus op bouwveiligheid wellicht ontoereikend is om Groningers het gevoel van veiligheid terug te geven. Dat dit de Groninger Bodem Beweging niet ver genoeg gaat, maakt Merel Jonkheid tot slot duidelijk door te verwijzen naar het manifest "Respect voor Groningen" dat eindigt met de eis: geef de Groninger macht.

“Geef de Groninger macht”